

„Döntéseidnek súlya van...”

Döntéseidnek súlya van...

Az erdők úgy, mint az óceánok, tengerek a föld élővilágának - embernek, állatnak - biztosítja az életfeltételeket azzal, hogy a szén-dioxidot átalakítja oxigénné és egyben élőhelyet biztosít számos biológiai szervezet, élőlény számára. Ezért felbecsülhetetlen az erdő haszna.

Az erdőt vadon növő, vagy terv szerint telepített fák sokasága adja. Az erdő számos állatfajnak, olykor embereknek ad, biztosít megélhetési teret, lehetőséget. A vadon élő állatok zömének "otthont".

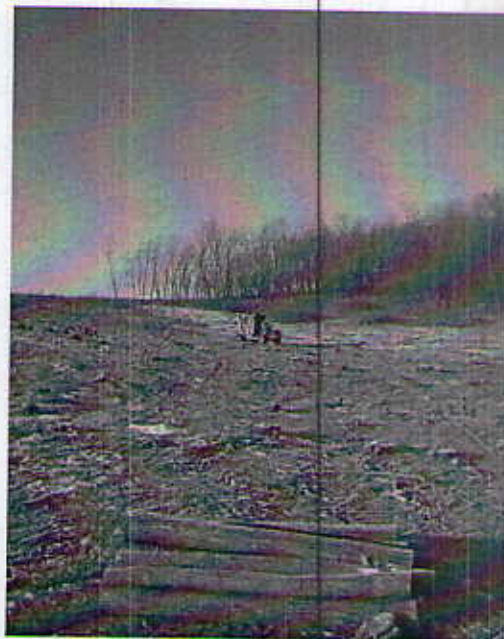
Sajnos, ahova a civilizáció beteszi a lábát, az általában az erdő kipusztításával jár együtt. Hegyvidéki területek erdeinek kiirtása súlyos természeti veszélyeket von maga után, ami földcsuszamlások, földomlások, árvizek formájában nyilvánul meg leggyakrabban.

Az erdők irtását és újratelepítését nevezzük erdőgazdálkodásnak. A tervezett, irányított erdőgazdálkodásnak igen fontos szerepe van, mert a kiöregedő fákat ki kell termelni, hogy a helyükre újakat telepítsenek. De nem csak a fiatalítás az egyetlen szempont, hanem az élet számos területén szükség van az embernek fára. Így pl. az építőiparban, az energia ellátásban, különböző ipari termékek előállításában - bútorok, papír stb. - és még hosszan lehetne sorolni a fa felhasználási területeit. A sajnálatos, hogy a kivágásra kerülő területek helyett nem ültetnek megfelelő mértékben újabb erdőt. Így állandóan fogy a Föld erdőterülete, veszélyeztetve ez által a Föld élővilágát.

A fa használata egyidős az eszközöket használó emberrel. Az ősember elsőként bizonyára fegyverként használta a fát. Bunkónak vagy dárdának egy földön talált nagyobb ág is megfelelt, majd íjat és nyilakat készített belőle. Évezredekkel később az első földművelő népek faekével szántottak, házaikat, templomaikat fából emelték.

A fejlett ókori kultúrákban ez kissé megváltozott, ugyanis rengeteg egyéb építőanyag (például gránit vagy agyag) is rendelkezésre állt. Ennek ellenére a faanyag semmit sem veszített fontosságából. Európa egyes vidékein mind a mai napig láthatunk fából készült templomokat, melyek méretben ugyan nem, de szépségben vetekszenek a legnagyobb katedrálisokkal. Az első hajók valószínűleg egyszerű kidőlt fatörzsek voltak. Később a fatörzs belsejét kivájták, hogy kényelmesebbé tegyék a használatát. Ebből lett a bődönhajó. Olyan vidékeken, ahol kevés volt a megmunkálható faanyag – például az ókori Mezopotámiában –, a hajók és tutajok nádából készültek. Ezek ugyan egy nagyobb vihart már nem vészeltek át, de könnyen és gyorsan elkészültek, nád pedig szinte végtelen mennyiségben állt a hajóépítők rendelkezésére. Az ókor legkeresettebb fája a libanoni cédrus, melyből pompás hajókat ácsoltak. Ez a fa szerepel Libanon mai zászlajában és címerében. Az ókor minden bizonnyal legnagyobb vízi járművei nem hadihajók voltak, hanem gabonaszállítók. Róma városa állandó élelmiszerhiánnyal küszködött. Így a hatalmas, akár 55 méter hosszú szállítóhajókon (hosszabb, mint egy fél focipálya) a világ minden tájáról vitték a gabonát a római népnek.

A gőzhajó feltalálásával háttérbe szorult a fa hajóanyagként való használata. Manapság már sem a hadiipar, sem a kereskedelem nem használ fából készült hajókat. A legtöbb hajó

ma könnyű fémből vagy speciális műanyagokból van. (Annál nagyobb a nosztalgia a fából készült vitorlások iránt.)

„Kisértet járja be Európát és Észak-Amerikát: az erdőpusztulás kísértete.” Ezzel a drámai hangvételű mondattal kezdődik a World Resources 1986. évi kötetének erdőkkel foglalkozó része. Az 1970-es években kezdődött nagyarányú erdőpusztulás világméretű „ajkiáltása” volt ez. Az erdőségekben felerősödött a visszhang: Mentsétek meg a föld erdeit, amíg nem késő, amíg van mit megmenteni és megőrizni! Nemzetközi tudományos, világméretű társadalmi fórumok témájává vált az erdő. Az emberiség egyre jobban ráébredt arra, hogy a világ, a szárazföld erdei létfeltételeinek elengedhetetlen szereplői. Nagy jelentősége volt ebben annak az állásfoglalásnak, amelyet a Római Club fogalmazott meg a növekedés határainról. A Stockholmban rendezett első környezetvédelmi világértelmezlet ráirányította a figyelmet a globális környezeti kockázatokra. A Brundtland Bizottság közös jövőnkéről készítette el állásfoglalását. Az 1992. évi riói „Föld csúcs”-on, a Környezet és Fejlődés világkonferencián fejezték be a biológiai sokféleség és a földi éghajlat védelmével foglalkozó nemzetközi egyezmények kidolgozását, és elfogadták a fenntartható (tartamos) erdőgazdálkodás alapelveit („Forest Principles”), miután nem sikerült egyetértést elérni az e témakörrel kapcsolatos egyezmény elfogadását illetően! A terv az volt, hogy nemzetközi megállapodás születik az erdők védelméről. Erdészeti szempontból jelentős, hogy az ENSZ keretében megalakult „Az Erdőkkel Foglalkozó Kormányközi Testület”, amely később ENSZ Fórumként foglalkozott a fenntartható erdőgazdálkodás témájával. 2002 szeptemberében került sor a Fenntartható Fejlődés Világtalálkozóra. A biológiai sokféleség megőrzéséről szóló riói nemzetközi egyezmény is közvetlenül érinti a föld erdeit, erdőgazdálkodását a populációk, a fajok, az életközösségek és a tájak szintjén egyaránt. Tíz esztendő elmúltával 2002-ben került sor Rió után a johannesburgi világ-találkozóra.

Egyértelmű volt Rióban annak a követelménynek a kinyilvánítása, hogy az embernek joga van a természettel összhangban az egészséges, produktív élethez. Mindezek nyomán a korábbiaknál jobban tudatosult, hogy:

- az emberi környezetnek kiemelkedő a szerepe a jövő formálásában,
- az emberiség léte közvetlenül kötődik a természethez,
- az emberi élet időtávját biológiai létfeltételei határozzák meg,
- az utódok életlehetőségei jelentősen függenek az elődök tevékenységétől,
- az előbbieken felsoroltak és a Föld erdei, valamint erdőgazdálkodása között szerves és szoros összefüggés áll fenn!

Az ismertetett megállapítások alkották a „fenntartható fejlődés” megfogalmazásának az alapjait. Ma már közismert, hogy a „fenntartható fejlődés” a fejlődésnek olyan formája, amely a jelen igényeinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációt saját szükségletei kielégítésének a lehetőségeitől. Számosan vitatják ezt a megfogalmazást napjainkban is. Herman Daly például így értelmezte a fenntartható fejlődést: „...a folytonos jobblét elérése anélkül, hogy az ökológiai ellátó képességet meghaladó módon növekednénk [...] A növekedés azt jelenti, hogy nagyobbak leszünk, a fejlődés, hogy jobbak.” Ez alkalommal tették közzé a

Az ENSZ az erdők fenntartható gazdálkodását, megőrzését és kiterjesztését segítő törekvések támogatása érdekében az erdők nemzetközi évének nyilvánította 2011-et. A Föld felszínének 29 százalékát borítja szárazföld, amelynek 30 százalékán erdők terülnek el. 2005-ben a teljes erdős terület majdnem 4 milliárd hektár volt, Magyarország területén mintegy 2 millió hektárnyi erdő van.

Az erdővel összefüggő gazdasági tevékenységek világszerte 1,6 milliárd ember életére hatnak, társadalmi és kulturális hasznot nyújtanak, alapjai az adott helyen honos tudás- és ismeretanyagnak.

Naponta mintegy 350 négyzetkilométer nagyságú erdőtakaró tűnik el a világon, a mezőgazdasági területté alakítás, a nem fenntartható módon végzett fakitermelés és emberlakta települések kialakítása miatt. A nemzetközi év fel kívánja hívni a figyelmet az erdőkre, egyben elősegíteni a globális cselekvést.

<http://azerdohaszna.blogspot.com/>

<http://www.kophaza.hu/20110104-3/>

http://www.jogazda.sk/tucsok/index.php?option=com_content&task=view&id=648&Itemid=31

http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:twgvVaglWZYJ:mta.hu/fileadmin/szekfo glalok/000690.pdf+az+erd%C5%91+kultur%C3%A1lis+haszna&hl=hu&gl=hu&pid=bl&srcid=ADGEESjB_P1QAEDFcAgcBOusrkUAD_nbb-wbnAOnxAzdg24aOMmVBtdRB9NeThWwiegGQ-hsAkIUvT9T5Bl_hErLdpb-rla7Dyv2eeQMhaWTgg-wQZnrP-Jzm5otuj0JdKCWgcB3IKCU&sig=AHIEtbQE6fT2Mkdcsl_tnVbbdcjf24irBg